

Utlåtande Rotel IV (Dnr KS 2023/141)

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem

Hemställan från socialnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem (KS 2023/141) i enlighet med bilaga till 1 utlåtandet godkänns.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden har till kommunfullmäktige lämnat en framställan med förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem för vidare beslut i kommunfullmäktige. I de reviderade riktlinjerna har dispositionen ändrats, texterna uppdaterats och nya avsnitt lagts till för att riktlinjerna ska vara förenliga med lagstiftningen och förtydliga handläggningsförfarandet.

Beredning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret är positiv till de uppdateringar och förtydliganden som har gjorts och välkomnar socialnämndens ambition att genom riktlinjerna säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden när det gäller ärenden om vuxna med missbruks- och beroendeproblematik. Stadsledningskontoret föreslår några justeringar i riktlinjerna utifrån inkomna synpunkter från stadsdelsnämnderna.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig överlag positiva till de nya riktlinjerna och finner de mer heltäckande till skillnad från tidigare riktlinjer, och att de nya riktlinjerna blir ett viktigt verktyg för handläggarna. Vidare ser nämnden positivt på att de reviderade riktlinjerna lyfter vikten av en sammanhållen socialtjänst. Förvaltningen vill dock lyfta att riktlinjerna gällande personer med kriminell livsstil i princip hänvisar till SIG-grupper och vägledningen men att det inom staden finns förvaltningar som inte erbjuder dessa insatser.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ställer sig positiv till de tillägg, förtydliganden samt uppdateringar som gjorts och anser att de är förenliga med aktuellt regelverk.

Farsta stadsdelsnämnd ställer sig positiv till de reviderade riktlinjerna och anser att det är ett gediget och välarbetat material som ger bra förutsättningar för rättssäkerheten i det fortsatta arbetet.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är överlag positiv till revideringen, efter förtydliganden som redogörs för i förvaltningens tjänsteutlåtande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ställer sig positiv till de uppdateringar och förtydliganden som gjorts med målsättning att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden när det gäller ärenden som rör vuxna med missbruks- och beroendeproblem.

Kungsholmens stadsdelsnämnds inställning till de uppdaterade och reviderade riktlinjerna är positiv eftersom de är ett viktigt stöd för socialsekreterare och chefer. Den nya versionen är informativ och vägledande för ärendehandläggningen.

Norrmalms stadsdelsnämnd ställer sig positiv till de uppdateringar och förtydliganden som gjorts och välkomnar socialförvaltningens ambition att genom riktlinjerna säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden vad gäller handläggning av ärenden beträffande vuxna med missbruks- och beroendeproblem.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd är positivt till förslaget om nya riktlinjer och anser att de är förenliga med aktuellt regelverk. Förvaltningen ser att en av styrkorna i förslaget är att målgruppen har breddats och även gäller ärenden som rör spel om pengar.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att det har varit högst aktuellt att revidera och uppdatera de nuvarande riktlinjerna vuxna med missbruks-/beroendeproblem och ställer sig positiv till förslaget.

Skärholmens stadsdelsnämnd ser positivt på att stadens riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna personer med beroendeproblematik uppdateras.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd är positivt till förslaget om nya riktlinjer och anser att de är förenliga med aktuellt regelverk. Nämnden ser att en av styrkorna i förslaget är att målgruppen har breddats och även inkluderar ärenden som rör spel om pengar.

Södermalms stadsdelsnämnd är positiv till förslaget till reviderade riktlinjer och uppfattar att de ändringar och uppdateringar som har gjorts förtydligar handläggningen kring personer med missbruks- och beroendeproblem. Det är bland annat positivt att riktlinjerna kompletterats med avsnitt om samverkan eftersom personer med missbruk och beroende ofta är i behov av samordnade insatser. Nämnden har även vissa förslag på ytterligare förtydliganden i riktlinjerna.

Östermalms stadsdelsnämnd ställer sig positiv till de uppdateringar och förtydliganden som gjorts och välkomnar socialförvaltningens ambition att genom riktlinjerna säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden vad gäller handläggning av ärenden beträffande vuxna med missbruks- och beroendeproblem.

Föredragande borgarrådets synpunkter

I Stockholm ska den person som lider av skadligt bruk och beroende få den hjälp och vård som den behöver för att komma ifrån missbruket. Att stadens riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem nu revideras är därför positivt för staden. Sedan riktlinjerna reviderades senast har lagstiftning och andra styrande dokument ändrats och tillkommit. De reviderade riktlinjerna kommer bättre kunna fylla sitt syfte att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i Stockholms stad när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som erbjuds från socialtjänstens sida till personer med missbruk och beroende.

Personer med missbruk och beroende är inte en homogen grupp och kan vara aktuella för insatser inom samtliga verksamhetsområden inom socialtjänsten i Stockholms stad. Riktlinjerna för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem bidrar därför till att även andra enheter än vuxen-/missbruksenheter har kunskap om målgruppen och kännedom om dessa riktlinjer. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

1. Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem, dnr KS 2023/141-17.1
2. Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem med spårade ändringar, dnr KS 2023/141-17.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

Barn som växer upp i familjer med missbruk, psykisk ohälsa eller våld har högre risk att själva utveckla såväl psykisk som fysisk ohälsa jämfört med andra barn. Det är

också vanligt att skolarbetet och skolresultaten påverkas negativt för dessa barn. Barn som växer upp i hem med missbruksproblematik får aldrig förbises och i vår mening bör en klient som kommer i kontakt med socialtjänsten alltid tillfrågas om det finns barn i klients närhet och följas upp regelbundet, även om barnet inte bor stadigvarande hos den aktuella föräldern. Vi hade önskat att barnperspektivet i riktlinjerna hade varit mer utvecklade och tydligare belyst barnens välmående under ett eventuellt långvarigt missbruk.

Antalet inrapporterade personer med missbruksproblematik aktuella för ansökan, utredning eller biståndsbedömd insats inom Stockholms stads socialtjänst har varierat genom åren. Men det går att konstatera att antalet personer har ökat sedan 2018. Under 2021-2022 genomfördes projektet Tidig Upptäckt Bättre Stöd- TUBS i samverkan mellan ett tiotal aktörer från staden, regionen och Polisen, som fokuserat på bland annat unga kvinnor med missbruk. Projektet konstaterade att unga kvinnor och flickor inte uppmärksammas för sitt missbruk i samma utsträckning pojkar och unga män. Projektet konstaterade också att när unga kvinnor kommer till beroendevården är problematiken ofta mer omfattande, och som grupp visar de på större sociala och psykiska problem. Även resultatet av behandling ger något sämre effekt för unga kvinnor.

Det är positivt att riktlinjerna revideras och moderniseras men det är tydligt att arbetet med missbruks- och beroendeproblem fortsatt behöver utvecklas. Den som är i behov av samhällets stöd ska kunna räkna med god och kvalitativ vård. Kön ska inte vara en begränsande faktor för den som vill lämna missbruket och här finns det ett fortsatt behov av utveckling för att Stockholm ska bli en mer jämställd stad.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 7 juni 2023

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Annika Friberg och Jonas Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

De gällande riktlinjerna för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem antogs av kommunfullmäktige 2011 och reviderades 2013. I de nu reviderade riktlinjerna har dispositionen ändrats, texterna uppdaterats och nya avsnitt lagts till för att riktlinjerna ska vara förenliga med lagstiftningen och förtydliga handlägningsförfarandet. Bland annat har det genomförts lagändringar som innebär att missbruk om spel om pengar ingår i socialtjänstlagen samt ändringar i förvaltningslagen.

Revideringen har genomförts av socialförvaltningen i samarbete med juridiska avdelningen på stadsledningskontoret och en arbetsgrupp med representanter från stadsdelsförvaltningarna.

De reviderade riktlinjerna innehåller anvisningar för utredning, dokumentation, genomförande och uppföljning av insatser enligt SoL till vuxna personer, 18 år och uppåt, med missbruks- och beroendeproblematik. För anvisningar avseende handläggning av ärenden enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LYM, och lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, har staden separata riktlinjer.

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som erbjuds från socialtjänstens sida till personer med missbruk och beroende. Riktlinjerna vänder sig till chefer och socialsekreterare och ska ge stöd och vägledning i arbetet.

Skillnader mot nuvarande riktlinjer

I de reviderade riktlinjerna har dispositionen ändrats och nya avsnitt lagts till för att förtydliga handlägningsförfarandet och texter uppdaterats utifrån ändringar i lagstiftningen. Följande ändringar har genomförts mot nuvarande riktlinjer:

- Rubrik på riktlinjerna har ändrats från *Riktlinjer vuxna med missbruks-/beroendeproblem* till *Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem*.
- Rutor med hänvisningar där det går att läsa mer om aktuellt område har genomgående lagts till i riktlinjerna.
- Avsnitten *Förord och Inledning* har bakats ihop och uppdaterats i avsnittet *Inledning*. I avsnittet har även information om ansvarsfördelning inom staden och samverkan lagts till.
- I avsnittet *Lagstiftning* har texterna om SoL, LVM, *lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade*, LSS, Lex Sarah och *offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)*, OSL, uppdaterats.

Text om LVU och *lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård*, LUS, och samordnad individuell plan (SIP) har lagts till.

- Avsnittet *Andra viktiga dokument* har tagits bort och ersatts med avsnittet *Stöd- och styrdokument*. I avsnittet görs hänvisningar till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, Socialstyrelsens handböcker och riktlinjer, riktlinjer inom Stockholms stad, program, strategier och handlingsplaner inom Stockholms stad samt överenskommelser och rutiner för samverkan.
- Avsnittet *Uppsökande arbete och tidiga insatser* har uppdaterats.
- Avsnittet *Utredning och vårdbehovsbedömning* har ersatts av avsnittet *Utredning och behovsbedömning* och texter om ärendets uppkomst, förhandsbedömning, vad är en utredning, service eller bistånd, beslut att inleda utredning, beslut att inte inleda utredning, utredning enligt SoL, insatser under utredningens gång, klient-/brukarmedverkan i utredning och planering av insatser, barnrättsperspektiv i utredningar av vuxna, kartläggning och bedömning har uppdaterats.

Texter om ansvarsfördelning gentemot andra kommuner och mellan stadsdelsnämnder, utredningsskyldighetens fördelning mellan kommuner och stadsdelsnämnder, anhörigperspektiv i utredningar av vuxna och kommunicering av utredning har lagts till.

Avsnittet *Utreda unga vuxna 18-19 år med missbruksproblem* har tagits bort. Informationen återfinns istället i avsnittet *Unga vuxna med missbruk och beroende*.

Text om ombud har tagits bort.

- Information om beslut har fått ett eget avsnitt *Beslut* och texter om innehåll och utformning av beslut, rättelse och ändring av beslut, överklagan från den enskilde, verkställighet av beslut, ej verkställda beslut samt uppdrag och genomförandeplan har uppdaterats.

Text om avtal har lagts till.

Text om gemensam individuell plan har tagits bort.

Information om SIP återfinns i avsnittet *Lagstiftning*.

- Avsnittet *Dokumentation och uppföljning* har delats upp i två olika avsnitt *Dokumentation respektive Uppföljning* och innehållet har uppdaterats.

Text om dokumentation för redovisning och uppföljning av verksamhet har tagits bort.

Text om manual för sociala system har lagts till.

- I avsnittet *Insatser har texterna om insatser*, utgångspunkt vid val av insatser, öppenvårdsinsatser, boendestöd, kontaktperson/kontaktfamilj, försöks- och träningslägenheter, placering i HVB och familjehem uppdaterats.

Texter om behandling i strukturerad öppenvård, case management, sysselsättning, Bostad först och placering på akutboende har lagts till.

- I avsnittet *Insatser i samverkan med hälso- och sjukvården* har texten uppdaterats.
- I avsnittet *Insatser i samverkan med Kriminalvården* har texten uppdaterats.
- Ett nytt avsnitt *Ställföreträdare* har lagts till och texter om god man och förvaltare har uppdaterats och lagts in i detta avsnitt.
- Texter om *Egnamedelsförvaltning och Personligt ombud* har uppdaterats.
- I avsnittet *Yttranden* har texten uppdaterats.
- Avsnittet *Grupper med särskilda behov* har ersatts av avsnittet *Särskilda grupper inom målgruppen*. Texter om personer med samsjuklighetsproblematik, personer som lever i hemlöshet, unga vuxna med missbruk och beroende, kvinnor med missbruk och beroende, gravida med missbruk och beroende, brottsoffer samt personer med läkemedelsmissbruk har uppdaterats.

Texter om äldre med missbruk och beroende, avhoppare och sociala insatsgrupper (SIG) har lagts till.

Information om stöd till anhöriga har uppdaterats och återfinns i de uppdaterade riktlinjerna i ett eget avsnitt *Anhöriga*. I avsnittet beskrivs stöd till anhöriga och anhörigperspektiv, anhöriga till personer med missbruk och beroende och barn som anhöriga.

Information om umgänge mellan barn och föräldrar har tagits bort. I avsnittet *Allmänna utgångspunkter* finns istället information om föräldrastöd och barnets rätt.

Information om spelberoende i detta avsnitt har tagits bort i och med lagändring på området.

- Avsnitten *Gallring, LOB och Budget- och skuldrådgivning* har lagts till.
- Avsnitt *Definitioner av missbruk, skadligt bruk och beroende* har lagts till i vilket socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens termer och definitioner av problematisk alkohol- och narkotikaanvändning framgår.
- Ett avsnitt med *Allmänna utgångspunkter* har lagts till, i vilket sammanhållen socialtjänst, vetenskap och beprövad erfarenhet/evidensbaserad praktik, brukarinflytande, delaktighet och tillgänglighet, motiverande samtal, återhämtningsperspektiv, våld i nära relationer, sex mot ersättning, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), mänskliga rättigheter, jämställdhet och jämställdhetsintegrering, HBTQI, barnets rätt, föräldrastöd och våldsbejakande extremism (VBE) beskrivs.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 januari 2023 följande.

1. Socialnämnden godkänner förslaget till reviderade riktlinjer för vuxna med missbruks-/beroendeproblem och namnbytet till riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem.
2. Socialnämnden hemställer till kommunfullmäktige att godkänna styrdokumentet riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem enligt socialnämndens förslag.
3. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 december 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Personer med missbruk och beroende är ofta i behov av samordnade insatser från olika enheter inom stadsdelsförvaltningarna, vilket ställer krav på en fungerande intern samverkan. Socialtjänsten behöver vara flexibel och tillgänglig samt använda sig av anpassade arbetssätt och insatser med grund i evidens. Av vikt är att stadsdelsförvaltningarna har rutiner för hur samverkan inom förvaltningen ska ske.

I och med att personer med missbruk och beroende inte är en homogen grupp och kan vara aktuella för insatser inom samtliga verksamhetsområden inom socialtjänsten i staden är det av vikt att även andra enheter än vuxen-/missbruksenheter har kunskap om målgruppen och kännedom om dessa riktlinjer.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förslaget till reviderade riktlinjer för vuxna med missbruks-/beroendeproblem och namnbytet till riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem. Förvaltningen föreslår att socialnämnden hemställer till kommunfullmäktige att godkänna styrdokumentet riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem enligt socialnämndens förslag och att ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	9
Bromma stadsdelsnämnd.....	9

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.....	10
Farsta stadsdelsnämnd	12
Hägersten-Ålvsjö stadsdelsnämnd.....	12
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	14
Kungsholmens stadsdelsnämnd	15
Norrmalms stadsdelsnämnd.....	15
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	16
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	17
Skärholmens stadsdelsnämnd	18
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	19
Södermalms stadsdelsnämnd	20
Östermalms stadsdelsnämnd.....	21

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är positiv till de uppdateringar och förtydliganden som har gjorts och välkomnar socialnämndens ambition att genom riktlinjerna säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden när det gäller ärenden om vuxna med missbruks- och beroendeproblematik.

Stadsledningskontoret föreslår några justeringar i riktlinjerna utifrån inkomna synpunkter från stadsdelsnämnderna. Det är i första hand mindre redaktionella ändringar, men även ett tillägg om samverkan med hänsyn till barnets bästa i ärenden där barn har föräldrar som är aktuella på flera olika enheter inom socialtjänsten, förtydligad text om läkemedelsassisterad behandling vid opiatberoende samt ett tillägg som beskriver hasardspelsyndrom.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att med ovan föreslagna justeringar godkänna Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem, i enlighet med bilaga 1.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2023 följande.

Nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 april 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är överlag positiva till de nya riktlinjerna. De nya riktlinjerna är mer heltäckande till skillnad från tidigare riktlinjer och fungerar mer som en guide med hänvisningar till aktuella samverkansöverenskommelser som styr arbetet inom verksamhetsområdet, något som saknades i de tidigare, utöver exempelvis gällande lagrum. Det är således positivt att detta, inklusive hänvisningar till riktlinjer, allmänna råd och diverse handböcker framtagna av Socialstyrelsen finns med. Förvaltningen anser att de reviderade riktlinjerna kommer att vara hjälpsamt för socialsekreterare, framförallt nyanställda och nya i yrket, att kunna förstå vad som förväntas av dem i deras arbete samt vilket ansvar de som handläggare har och hur ansvarsfördelningen ser ut.

Vidare ser förvaltningen positivt på att de reviderade riktlinjerna lyfter vikten av en sammanhållen socialtjänst då det innebär att tillsammans (inom socialtjänsten) arbeta gränsöverskridande vilket är en viktig grundförutsättning för att enskilda ska få insatser som ger effekt och leder till en förändrad och förbättrad livssituation.

Förvaltningen vill lyfta att när det gäller personer med kriminell livsstil att riktlinjerna i princip hänvisar till SIG- grupper och vägledningen (s. 46), men att det inom staden finns förvaltningar som inte erbjuder dessa insatser. Utifrån riktlinjernas syfte om likställighet när det gäller tillgång till de insatser som erbjuds från socialtjänstens sida, önskar förvaltningen att riktlinjerna även kan omfatta hur stöd ska kunna ges till dessa personer som samtidigt kan vara i behov av behandling för missbruk och beroende, när insatsen inte kan erbjudas av socialtjänsten i en förvaltning.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 april 2023 följande.

1. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 februari 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning välkomnar de reviderade riktlinjerna för handläggning av ärenden gällande vuxna personer med missbruks-/ beroendeproblem. Förvaltningen ställer sig positiv till de tillägg, förtydliganden samt uppdateringar som gjorts och anser att de är förenliga med aktuellt regelverk. Vidare ser förvaltningen positivt på att de reviderade riktlinjerna förtydligat och utvidgat skrivelserna

avseende anhöriga, anhörigperspektivet och barn som anhöriga vilket går i linje med förvaltningens ambition att arbeta för ett stärkt barn och familjeperspektiv inom handläggning och utförande inom socialtjänstens verksamheter. Även uppdateringarna kring uppsökande arbete och tidiga insatser välkomnas och bedöms bidra till förvaltningens fortsatta arbete inom området. Förvaltningen noterar att de reviderade riktlinjerna vid något tillfälle nämner skadereducerande insatser för vuxna personer med missbruk och beroendeproblematik och ser med fördel att dessa skrivelser skulle kunna utökas för att ge staden en tydligare riktning i arbetet med skadereducering för målgruppen. På sidan 60 i riktlinjerna, under rubrik 10.7.1, Insatser under utredningens gång, står att ett särskilt beslut ska fattas vid behov. Förvaltningen ser att den skrivelsen med fördel kan förtydligas så att det framgår vilken typ av beslut som menas. I övrigt ser förvaltningen att de reviderade riktlinjerna är strukturerade, konkreta och användarvänliga.

Jämställdhetsanalys

Inom gruppen vuxna med missbruk och beroendeproblematik som har kontakt med socialtjänsten i staden är cirka 25 procent kvinnor och 75 procent män. Fördelningen har varit relativt stabil över tid.

Förvaltningen ser att de reviderade riktlinjerna beaktar skillnaderna mellan könen och belyser den utsatthet som många kvinnor med missbruk och beroende lever med. I riktlinjerna finns information om kvinnor med missbruk och beroende under ett eget avsnitt vilket ger en riktning för handläggning av ärenden utifrån det specifika behov av stöd som kan finnas inom målgruppen avseende utredning och val av insatser. Förvaltningen ser att detta går i linje med vad som står i Program för ett jämställt Stockholm 2018–2022, där det framhålls att det kan vara viktigt med särskilda åtgärder som riktas till vissa grupper för att kunna nå långsiktiga mål om allas lika rättigheter och möjligheter.

Barnrättsperspektiv

Förvaltningen noterar att de reviderade riktlinjerna avser vuxenärenden och därmed inte berör barn direkt. Men de vuxna som avses kan vara föräldrar vilket gör det viktigt att handläggningen utgår från ett barnperspektiv då de påverkar barn indirekt.

Riktlinjerna lyfter fram barn, barn som anhöriga och barnrättsperspektivet och framhåller att barnperspektivet alltid ska vara närvarande i handläggning av ärenden där barn berörs. För att hålla barnperspektivet aktuellt i handläggningen av vuxenärenden anger riktlinjerna också att barnkonsekvensanalyser ska göras i alla ärenden där barn berörs. Förvaltningen ser att de uppdateringar och förtydliganden som gjorts i de reviderade riktlinjerna utgör ett stöd till att förstärka barnrättsperspektivet i handläggningen för vuxna.

Förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 april 2023 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden om vuxna med missbruks- och beroendeproblem.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 mars 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till de reviderade riktlinjerna och anser att det är ett gediget och välarbetat material som ger bra förutsättningar för rättssäkerheten i det fortsatta arbetet.

Personer med missbruk och beroende är ofta i behov av samordnade insatser från olika enheter inom stadsdelsförvaltningarna, vilket ställer krav på en fungerande intern samverkan. Därför är det positivt att det ägnas ett avsnitt åt detta i de reviderade riktlinjerna.

Förvaltningen föreslår att man i avsnittet om samsjuklighet hänvisar till stadens mall för förenklad utredning för att underlätta samverkan mellan enheter. Förvaltningen menar att man borde överväga ett annat namn på kapitlet Sysselsättning, förslagsvis Arbetsrehabiliterande insatser, då man inte har ansvar för sysselsättningsrelaterade frågor inom verksamhetsområdet som behandlar beroende och missbruk.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 april 2023 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 februari 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Riktlinjer utgör ett betydande stöd för socialsekreterare och chefer i det dagliga arbetet. De behöver därför vara anpassade till dagens lagstiftning och aktuella styrdokument för att fylla sitt syfte om att utgöra ett stöd i handläggningen samt säkra rättssäkerhet och likställighet i staden. Förvaltningen har sett ett betydande behov av revidering av riktlinjerna och är positiv till riktlinjerna som helhet. Förvaltningen anser dock att riktlinjerna ytterligare bör förtydligas på de punkter som följer nedan innan de antas i sin helhet, för att de ska kunna fylla sitt syfte:

Sid 45

Det framgår att brottsoffer kan behöva stöd och hjälp, men vägledning kring hur detta kan ske saknas. Det är vanligt att de invånare som förvaltningen möter inom verksamhetsområdet tillhör flera målgrupper samtidigt. De kan exempelvis vara både brottsutövare och brottsoffer samtidigt som de är bostadslösa. Förvaltningen anser att detta bör lyftas och ges vägledning kring.

I samma avsnitt skrivs "kvinnor som är utsatta för våld eller övergrepp av närstående", detta är ett förlegat uttryck som bör ändras till "personer som är utsatta för våld i nära relation".

Sid 58

Det inledande stycket kan med fördel ses över och förtydligas.

Sid 61

I rubriken "Barnrättsperspektiv i utredningar av vuxna" bör "när det finns barn som är berörda" läggas till. Texten i avsnittet bör även kompletteras med information om avslag och barnkonsekvensanalys som då ska genomföras.

Sid 64

"ASI-net" ersätts med "Net-Klient".

Sid 76

Avsnittet om ASI för systematisk dokumentation är otydligt och bör arbetas om, orden "under", "före" och "efter" upprepas så många gånger att det är svårt för läsaren att förstå vad som avses. Texten kan lämpligen beskrivas utifrån individ och gruppnivå.

"ASI-net" ersätts med "Net-Klient" även i detta avsnitt.

Sid 83-85

Mellan de två verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd och beroende förekommer återkommande missförstånd vad begreppet "sysselsättning" innebär. Som det beskrivs i texten föreligger risk för fortsatta missförstånd och ordet bör därför förtydligas.

Sid. 83

Riktlinjerna hänvisar arbetsinriktad rehabilitering till samverkan med verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd. Stadens rehabiliterande insatser är inte uppbyggda på det sättet och formuleringen kan ge förhoppningar som ekonomiskt bistånd inte kan förverkliga, varför detta bör formuleras om.

Sid. 84

Texten kan tolkas som att IPS är en insats som finns i hela staden, vilket inte är fallet. Det bör förtydligas att insatsen inte är tillgänglig för alla och utrymmet för att beskriva insatsen bör minska.

Sid. 85

Förvaltningen anser att det är positivt att "Bostad först" framkommer i riktlinjerna. Det bör förtydligas att insatsen syftar till stadigvarande boende och att eget kontrakt kommer längre fram i processen om den faller väl ut. Information om "Peer support" bör läggas till. För att förtydliga meningen "Stödinsatsen som erbjuds består av någon form av case management" bör "någon form av" tas bort.

Sid. 96

Ordet "Överförmyndarförvaltningen" bör ändras till "Överförmyndarnämnden".

Sid. 97

Beträffande Egna medelsförvaltning kan det gälla alla inkomster, varför "socialförsäkringsförmån, vanligtvis pension" kan tas bort. Hänvisning till stadsledningskontorets tillämpningsanvisning för ekonomisk förvaltning bör ersättas med Tillämpningsanvisning Privata medel, Egna medel och Dödsbomedel

Sid. 98

Det framgår att Stockholms stad rapporterar uppgifter till Länsstyrelsen och det bör därför beskrivas vilka uppgifter som rapporteras dit.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2023 följande.

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 mars 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till de uppdateringar och förtydliganden som gjorts i riktlinjerna och anser det positivt med målsättning att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden när det gäller ärenden som rör vuxna med missbruks- och beroendeproblem.

Förvaltningen vill lyfta fram avsnittet 6:13 i de reviderade riktlinjerna:

"Barnkonventionen ska genomsyra allt arbete som sker i Stockholms stad för och med barn och unga. När barn berörs, direkt eller indirekt, har socialtjänsten alltid en skyldighet att särskilt beakta barnets bästa. Vi ska analysera våra beslut och insatser utifrån hur dessa påverkar barnet. Det räcker inte att endast bedöma barnets bästa utifrån forskning och beprövad erfarenhet, utan det enskilda barnet som ärendet

gäller måste sättas i centrum och erbjudas delaktighet. Barnkonsekvensanalysen är en del av beslutsunderlaget och det är därför alltid den enhet som fattar ett beslut som också har ansvar för att göra en barnkonsekvensanalys”

Förvaltningen föreslår att riktlinjerna även inkluderar vägledning för samverkan med hänsyn till barnet, särskilt i ärenden där barn har föräldrar som är aktuella över flera olika enheter inom socialtjänsten. Förvaltningen anser det viktigt att barnets delaktighet genomsyrar hela processen, och att vi arbetar utifrån en helhetssyn och samordning för att säkerställa barnets bästa inom ramen för en sammanhållen socialtjänst.

Förvaltningen vill även betona att Samsjuklighetsutredningen nyligen presenterat sitt slutbetänkande samt att en ny socialtjänstlag är på ingång vilket innebär att det kan finnas behov av att återigen revidera riktlinjerna inom en snar framtid.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2023 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 mars 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning har en positiv inställning till de uppdaterade och reviderade riktlinjerna. Riktlinjerna är ett viktigt och betydelsefullt stöd för chefer och socialsekreterare, att de är uppdaterade är därför av stor vikt.

Remiss om Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem, Riktlinjerna är täckande för verksamhetsområdet och ger bra vägledning i handlägningsförfarandet. Det är positivt att riktlinjerna tydligt hänvisar till andra tillämpliga riktlinjer och styrdokument.

Förvaltningen saknar dock information om socialtjänstens underrättelseskyldighet till Skatteverket vid felaktig folkbokföring samt underrättelseskyldighet till andra myndigheter vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. Detta hade med fördel kunnat lyftas fram under en egen rubrik om välfärdsbrott och otillåten påverkan. Informationen under stycket 11.4.2 Avtal berör också välfärdsbrott, vilket hade kunnat lyftas fram tydligare.

Förvaltningen ser också att riktlinjerna med fördel hade kunnat belysa HBTQI personers utsatthet och ökade risk för riskbruk, missbruk och beroendeproblematik i större utsträckning.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 april 2023 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 februari 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har som deltagare i arbetsgruppen löpande getts möjlighet att lämna synpunkter och bidra till arbetet med framtagandet av nya riktlinjer.

Förvaltningen ställer sig positiv till de uppdateringar och förtydliganden som gjorts och välkomnar socialförvaltningens ambition att genom riktlinjerna säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden vad gäller handläggning av ärenden beträffande vuxna med missbruks- och beroendeproblem.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2023 följande.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 mars 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positivt till förslaget om nya riktlinjer och anser att de är förenliga med aktuellt regelverk. Förvaltningen ser att en av styrkorna i förslaget är att målgruppen har breddats och även inkluderar ärenden som rör spel om pengar.

Förvaltningen ser positivt på att återhämtningsperspektivet har lagts till som ett eget avsnitt i de reviderade riktlinjerna. Detta för att kunna ge en mer heltäckande bild om att det inte bara handlar om att ge stöd för att ta sig ur eller hantera missbruk utan även stöd för att återintegreras i samhällslivet.

Förvaltningen har uppmärksammat att de reviderade riktlinjerna är mer detaljrika i förhållande till nuvarande riktlinjer vilket bedöms vara positivt främst för nya medarbetare inom missbruksområdet. Förvaltningen anser dock att riktlinjerna ska uppdateras kontinuerligt så att de inte riskerar att bli inaktuella eller brista i kvalitet och rättssäkerhet.

Förvaltningen vill lyfta att det vore önskvärt att skrivningen avseende inriktning på stödet när en brukare nyttjar tak över huvudet-garantin förtydligas. Förvaltningen anser att förtydligandet bör understryka att brukaren själv har ett eget ansvar att tillgodose behovet av stadigvarande boende och att det tillfälliga boende endast är en kortsiktig insats.

Vidare anser förvaltningen att de reviderade riktlinjerna behöver kompletteras med mer information om bland annat att sprutbytet även erbjuder stöd och behandling.

Förvaltningen efterfrågar ett tydligare fokus på barnperspektivet samt mer vägledning kring hur barnets mående ska följas upp, både vid kortvarigt och långvarigt missbruk.

Förvaltningen föreslår att Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2023 följande.

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 mars 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är en av de stadsdelar som har haft representation i arbetsgruppen som ingått i arbetet med framtagandet av de reviderade riktlinjerna. Förvaltningen har under arbetets gång därmed löpande haft möjlighet att påverka innehållet och strukturen av det förslag som nu skickats på remiss.

I de reviderade riktlinjerna har dispositionen ändrats och nya avsnitt lagts till. Utifrån ändringar i lagstiftning har även texter uppdaterats. Förvaltningen är av uppfattningen att det är högst aktuellt att revidera och uppdatera de nuvarande riktlinjerna vuxna med missbruks-/beroendeproblem och ställer sig positiv till förslaget.

Missbruk och beroende är ett komplext område och de som kommer i kontakt med socialtjänsten till följd av missbruksproblem utgör inte en homogen grupp. Detta ställer höga krav på kompetensen hos de socialsekreterare och chefer som har i uppdrag att stödja personer inom målgruppen och deras anhöriga. Personer med missbruk och beroende kan vara i behov av stödinsatser på flera olika livsområden och aktuella för insatser inom flera verksamhetsområden vilket också ställer höga krav på samverkan och gemensamma målsättningar i arbetet. Den organisation och de lokala rutiner för teambaserade och familjeorienterade arbetsätt som används i förvaltningen stämmer väl överens med, och underlättar, detta. Riktlinjerna utgör ett viktigt styrdokument och används frekvent av både socialsekreterare och chefer i det dagliga arbetet. För att stärka rättssäkerheten och likställigheten över staden är det av stor vikt att riktlinjerna reviderats och att de uppdaterats utifrån gällande lagstiftning. Att de även upplevs ha en bättre struktur, lättare att hitta i och överlag upplevs mer användarvänlig är en stor fördel för de socialsekreterare och chefer som mest frekvent använder sig av dessa. Utöver detta vill förvaltningen även lyfta det positiva med att riktlinjerna tydliggör behov av stöd som finns för anhöriga, däribland barn, samt behovet av samverkan för personer med samsjuklighet.

Förvaltningen ställer sig sammanfattningsvis positiv till styrdokumentet riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem enligt det förslag som delgetts.

Jämställhetsanalys

En person med ett missbruk och beroende kan ha problem på flera livsområden, såsom exempelvis bostadslöshet, ekonomiska problem och fysisk och psykisk ohälsa. Kvinnor i missbruk löper även ökad risk för övergrepp genom fysiskt, psykiskt och sexuellt våld.

Det är viktigt att kvinnors särskilda utsatthet tas hänsyn till i handläggningsförfarandet och i de val av insatser som erbjuds kvinnor med missbruks- och beroendeproblematik. Samtidigt är det också viktigt att utifrån ett könsperspektiv att systematiskt följa upp och analysera det arbete som utförs, för att förhindra att stereotypa föreställningar om målgruppen påverkar bemötandet, bedömningarna och de insatser som erbjuds målgruppen.

Förvaltning föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2023 följande.

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsförvaltning tjänsteutlåtande daterat den 10 mars 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på att stadens riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna personer med beroendeproblematik uppdateras. Det har gått tio år sedan den senaste revideringen gjordes vilket lett till att de gamla riktlinjerna blivit inaktuella och inte erbjudit det stöd som behövs i det dagliga arbetet. De uppdaterade riktlinjerna innehåller ett omfattande material med mycket information, men tack vare en genomtänkt disposition så bedöms den uppdaterade versionen kunna användas som ett stöd och vägledning i vardagen för både socialsekreterare och chefer samtidigt som de blir ett hjälpmedel för att nå mer likställighet och rättssäkerhet över staden.

Införandet av rutor i vilka de framgår var man hitta kompletterande information gällande de olika ämnesområdena ger både struktur och ökad tydlighet. Utöver själva ärendehandlingen så bedöms det också vara positivt att det finns ett avsnitt som berör samverkan och hur man ska agera när den inte fungerar, det vill säga avvikelshantering.

Jämställdhetsanalys

Riktlinjerna uppmärksammar att missbruk och beroende kan drabba män respektive kvinnor på olika sätt och kvinnor med missbruk och beroende behandlas i ett eget avsnitt under en egen rubrik.

Ungefär en fjärdedel av de som är aktuella för utredning eller insats inom stadens enheter som arbetar med missbruk är kvinnor och resterande är män.

Könsfördelningen har varit stabil under de senaste åren och ligger i linje med nationell statistik.

Kunskap om hur missbruk och beroende drabbar både kvinnor och män är viktigt för att minska risken i att hamna i stereotypa föreställningar om målgrupperna. I arbetet med målgruppen bedöms det vara viktigt att ta hänsyn till den utsatthet som många kvinnor med missbruk och beroende lever under. De reviderade riktlinjerna bedöms bidra med kunskap om detta.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2023 följande.

1. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 mars 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget om nya riktlinjer och anser att de är förenliga med aktuellt regelverk. Förvaltningen ser att en av styrkorna i förslaget är att målgruppen har breddats och även inkluderar ärenden som rör spel om pengar.

Förvaltningen ser positivt på att återhämtningsperspektivet har lagts till som ett eget avsnitt i de reviderade riktlinjerna. Detta för att kunna ge en mer heltäckande bild om att det inte bara handlar om att ge stöd för att ta sig ur eller hantera missbruk utan även stöd för att återintegreras i samhällslivet.

Förvaltningen har uppmärksammat att de reviderade riktlinjerna är mer detaljrika i förhållande till nuvarande riktlinjer vilket bedöms vara positivt främst för nya medarbetare inom missbruksområdet. Förvaltningen anser dock att riktlinjerna bör uppdateras kontinuerligt så att de inte riskerar att bli inaktuella eller brista i kvalitet och rättssäkerhet.

Förvaltningen vill lyfta att det vore önskvärt att skrivningen avseende inriktning på stödet när en brukare nyttjar tak över huvudet-garantin förtydligas. Förvaltningen anser att förtydligandet bör understryka att brukaren själv har ett eget ansvar att tillgodose behovet av stadigvarande boende och att det tillfälliga boende endast är en kortsiktig insats.

Vidare anser förvaltningen att de reviderade riktlinjerna behöver kompletteras med mer information om bland annat att sprutbytet även erbjuder stöd och behandling.

Förvaltningen efterfrågar ett tydligare fokus på barnperspektivet samt mer vägledning kring hur barnets mående ska följas upp, både vid kortvarigt och långvarigt missbruk.

Förvaltningen föreslår att Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2023 följande.

- Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
- Beslutet justeras omedelbart.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 april 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget på reviderade riktlinjer och uppfattar att de ändringar och uppdateringar som har gjorts förtydligar handläggningen kring personer med missbruks- och beroendeproblem. Det är positivt att riktlinjerna kompletterats med avsnitt om intern samverkan eftersom personer med missbruk och beroende ofta är i behov av samordnade insatser.

Genomgående i dokumentet finns länkar till viktiga föreskrifter, styrande/stödande dokument och överenskommelse som ger möjlighet till fördjupning inom området och underlättar inhämtning av information. Exempelvis länkar till Socialstyrelsens hemsida och stadens Plattform Socialtjänst.

Förvaltningen har vissa synpunkter och förslag gällande riktlinjerna och dessa återges nedan.

Avsnitt 4 Definitioner av missbruk, skadligt bruk och beroende

Detta avsnitt behöver kompletteras med en definition och rekommendation om hazardspelsyndrom.

Avsnitt 6.13 Barnets rätt

Förvaltningen tolkar texten i avsnittet som att barnets behov ”ensam kan läggas till grund för myndigheters beslut” och att barnet ska sättas i centrum i ärenden där det förekommer barn. På SKR:s hemsida framgår följande mening som enligt förvaltningens uppfattning bör läggas till i riktlinjerna för att handläggarna inte ska tolka det som att barnets situation alltid ska utredas grundligt; ”Utredningen av barnets bästa ska dock inte vara mer omfattande än vad som krävs för att göra en bedömning. En enklare prövning kan i vissa fall vara tillräcklig. Det beror på hur mycket information som är relevant att samla in för att kunna göra en bedömning”.

Avsnitt 10.2 Utredningsskyldighetens fördelning mellan kommuner och stadsdelsnämnder

Förvaltningen uppfattning är att det bör läggas till ytterligare information om vad som gäller vid inledd LVM-utredning då det kan skilja sig mot utredning enligt SoL.

Avsnitt 11.4.2 Avtal

I stycket om kontroll av verksamhet vid individavtal bör det läggas till att tillståndskontroll ska göras hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Avsnitt 11.4.3 Uppdrag och genomförandeplan

I stycket om uppföljning framgår att ” Uppföljningen ska genomföras tillsammans med den enskilde och utföraren men av vikt kan även vara att ha en enskild uppföljning med den enskilde.” I föreskrifterna framgår tydligt att den enskilde ska erbjudas möjlighet till uppföljning både tillsammans med utförare men också enskilt. Förvaltningens uppfattning är att skrivelsen i föreslagna riktlinjer är för svävande.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 mars 2023 följande.

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har, som deltagare i arbetsgruppen, löpande getts möjlighet att lämna synpunkter och bidra till arbetet med framtagandet av nya riktlinjer.

Förvaltningen ställer sig positiv till de uppdateringar och förtydliganden som gjorts och välkomnar socialförvaltningens ambition att genom riktlinjerna säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden vad gäller handläggning av ärenden beträffande vuxna med missbruks- och beroendeproblem.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Namn på nämnden **Namn på nämnden** Skriv eller klista in besluts mening/ar. **Namn på förvaltningen** Klistra in eller skriv text – 12 punkter